

Vergaderjaar 1983–1984

18 434**Uitvoering van het op 25 maart 1972 te Genève tot stand gekomen Protocol tot wijziging van het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen, 1961****Nr. 3****MEMORIE VAN TOELICHTING**

Een ontwerp van Rijkswet tot goedkeuring van het Protocol tot wijziging van het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen is reeds bij Koninklijke boodschap van 19 maart 1982 bij de Tweede Kamer ingediend (Bijl. Hand. T.K. zitting 1981–1981 – 17 360 (R 1202) nrs. 1–3). In de memorie van toelichting op dat ontwerp is aangegeven, dat dit Protocol op één punt nadere uitvoering in de Nederlandse wetgeving verlangt, nl. een aanvulling van artikel 51a van de Uitleveringswet. De memorie stelt een wetsontwerp strekkende tot die aanvulling in het vooruitzicht. Het onderhavige wetsontwerp strekt daartoe.

Het bepaalde in artikel 36, tweede lid, onder b, van het Enkelvoudig Verdrag, zoals dat door het Protocol van 1972 is gewijzigd, beoogt het mogelijk te maken dat uitlevering wegens de door het Verdrag en Protocol bestreken strafbare feiten plaatsvindt. Voor landen, zoals Nederland, die hun bevoegdheid tot uitlevering onderworpen aan het bestaan van een verdrag, is de bijzondere voorziening opgenomen, dat het door het Protocol gewijzigde Enkelvoudig Verdrag daartoe als verdragsgrondslag mag worden beschouwd.

Deze bepaling is ontleend aan de overeenkomstige bepaling van artikel 8 van het Verdrag van Den Haag van 16 december 1970 tot bestrijding van het wederrechtelijk in zijn macht brengen van luchtvaartuigen (Trb. 1971, 50) en is nadien in een aantal andere verdragen ook opgenomen, zoals het Verdrag van Montreal van 23 september 1971 tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart (Trb. 1971, 218), het Verdrag van New York van 14 december 1973 inzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal beschermde personen, met inbegrip van diplomaten (Trb. 1981, 69), het Verdrag van New York van 17 december 1979 tegen het nemen van gijzelaars (Trb. 1981, 33) en het Verdrag van Wenen/New York van 3 maart 1980 inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 1981, 7).

Bij de gezamenlijke uitvoering van de hierboven genoemde Verdragen van Den Haag en Montreal is destijds artikel 51a in de Uitleveringswet ingevoerd (Wet van 10 mei 1973, Stb. 228). Uitvoering van het Protocol tot wijziging van het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen 1961, vraagt om een aanvulling in dezelfde trant van dat artikel in de Uitleveringswet. Aangezien te voorzien is, dat dit artikel met het oog op de uitvoering van enkele andere, hierboven genoemde, verdragen wederom aangevuld zal moeten worden, en de regering voornemens is de spoedige bekrachtiging

van die andere verdragen te bevorderen, heeft zij gezocht naar een vorm, waarbij het artikel kan worden aangevuld zonder dat de indiening van wetsontwerpen tot goedkeuring en uitvoering van het ene Verdrag zou moeten wachten op de afhandeling van wetsontwerpen ter goedkeuring en uitvoering van het andere. Daartoe heeft zij het onderhavige wetsontwerp aangegrepen om artikel 51a van de Uitleveringswet anders op te zetten, en wel naar het model van artikel 1 van de Wet op de economische delicten. Zij is er daarbij van uitgegaan dat, aangezien het ontwerp van Rijkswet tot goedkeuring van het Protocol van 1972 reeds enige tijd geleden werd ingediend, het onderhavige wetsontwerp ter uitvoering van dat Protocol naar verwachting eerder zal kunnen worden vastgesteld dan de later ingediende wetsontwerpen ter goedkeuring en uitvoering van de hierboven genoemde Verdragen van New York. De gewijzigde opzet van het artikel heeft geen inhoudelijke wijzigingen ten gevolge.

Ter toelichting van de wijze waarop het Protocol van 1972 in het onderhavige wetsontwerp wordt uitgevoerd strekke nog het volgende. Het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen 1961 en het Protocol tot wijziging daarvan onderscheiden zich van de meergenoemde andere verdragen, doordat zij niet verplichten tot het vestigen van nieuwe vormen van strafrechtelijke rechtsmacht over de gedragingen die zij bestrijden.

Artikel 36, tweede lid, van het Enkelvoudige Verdrag, dat in dit opzicht niet door het Protocol wordt gewijzigd, onderwerpt immers de verplichting tot vervolging van buitenlanders wegens in het buitenland gepleegde delicten aan de beperkingen die voortvloeien uit de Grondwet en uit het strafrechtelijke systeem van de Verdragspartijen zoals dat in hun wetgeving is neergelegd. Bijgevolg is destijds bij de goedkeuring van het Enkelvoudig Verdrag in de Nederlandse strafwetgeving ook geen aanvullende rechtsmacht gecreëerd. Het Protocol brengt echter wel wijziging in het Enkelvoudig Verdrag, doordat het in het nieuwe tweede lid, onder b, van artikel 36 veel uitvoeriger, en in sommige opzichten bindende voorschriften met betrekking tot de uitlevering heeft aangebracht.

Punt IV van dit artikellid bepaalt dat uitlevering geweigerd mag worden als het delict waarvoor dit is gevraagd door de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat niet ernstig genoeg wordt gevonden om uitlevering te rechtvaardigen. Dit geldt, blijkens de voorgestelde redactie van de aanvulling van artikel 51a van de Uitleveringswet, al zonder meer voor de strafbare feiten van de Opiumwet die overtredingen opleveren. In voorkomend geval zou van deze bevoegdheid ook gebruik gemaakt kunnen worden in omstandigheden als bedoeld in het vijfde lid van artikel 10 van de Opiumwet.

Dat vloeit rechtstreeks uit de Verdragsbepaling voort en behoeft in de wetgeving geen nadere uitwerking te vinden.

De minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek